

**AMANDMANI NA PRIJEDLOG ZAKONA O KONTROLI I OGRANIČENOJ UPOTREBI DUHANA,
DUHANSKIH I OSTALIH PROIZVODA ZA PUŠENJE**

Delegat: Žarko Vujović

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
PARLAMENT FEDERACIJE
SARAJEVO

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
PARLAMENT FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
DOM NARODA**

Primljeno:	14-02-2022		
Org. jed.	Broj	Priloga	Vrijednost
02	- 02 -	414	/17

n/r predsjedavajući Doma naroda

U skladu sa Članom 177. Poslovnika o radu Doma naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, podnosim:

AMANDMANE

na Prijedlog Zakona o kontroli i ograničenoj upotrebi duhana, duhanskih i ostalih proizvoda za pušenje (u daljem tekstu: Prijedlog Zakona)

Amandman 1.

U Članu 41 tačka 3 iza riječi „zakona.“ dodaje se tekst kako slijedi:

„Izuzetno od rokova navedenih u ovoj tački, Poglavlje V-Pakovanje i označavanje duhanskih proizvoda, član 18. (Označavanje pakovanja elektonskih cigareta i posuda za ponovno punjenje), član 19. (Označavanje bezdimnih duhanskih proizvoda) te član 20. (Označavanje biljnih proizvoda za pušenje) početi će se primjenjivati na dan početka primjene sadržajno istovrsnog propisa na teritoriji entiteta Republika Srpska i Brčko distrikta, ukoliko početak primjene takvog propisa na teritoriji entiteta Republika Srpska i Brčko distrikta bude kasniji u odnosu na rokove propisane ovim stavom.“

Obrazloženje:

Iako je u Bosni i Hercegovini nadležnost za donošenje ovog zakona entitetska, uvažavajući princip jedinstvenog tržišta unutar Bosne i Hercegovine, entitetski propisi koji uređuju obilježavanje i pakovanje duhanskih proizvoda moraju biti harmonizovani i to kako sadržajno tako i sa aspekta momenta stupanja na snagu.

Naime, ovim zakonom se uređuje obavezujući izgled pakovanja duhanskih proizvoda čime bi se, neusaglašenim pristupom na entitetskom nivou narušilo gore pomenuto jedinstvo tržišta obzirom da bi u FBiH na jednoj a u RS i BD na drugoj strani imali različita pakovanja istovrsnih proizvoda što je tehnički neizvodivo i ekonomski neodrživo.

U ovom momentu entitetski Pravilnici o označavanju pakovanja duhanskih preradjevina (Sl. novine FBiH 57/11, Sl. novine RS 125/11) su harmonizovani (isti propisuju položaj i veličinu i tekst zdravstvenih upozorenja) čime je osigurano jedinstveno tržište duhanskih proizvodima na području Bosne i Hercegovine. Dakle vrlo izvjesno je, obzirom da zakon u predloženoj formi još uvijek nije u zakonodavnoj proceduri u RS I BD, da ćemo bez korekcija predviđenih predloženim amandmanom narušiti jedinstveno tržište duhanskih proizvoda (imati ćemo istovrsne proizvode različitih pakovanja), a što nije zabilježeno niti na jednom drugom proizvodu na tržištu.

To će prouzrokovati negativni finansijski impakt po učesnike na tržištu legalnih duhanskih proizvoda, obzirom da će navedeni morati osigurati različite ambalaže istovrsnih proizvoda (duhanska industrija) te dvostruke zaliha duhanskih proizvoda (veleprodaja i maloprodaja). Dakle predloženim amandmanom se ostavlja mogućnost naknadnog stupanja na snagu zakonskih odredbi koje se odnose na označavanje pakovanja duhanskih proizvoda isključivo u slučaju da istovrsni zakoni u RS I BD stupe na snagu kasnije od roka propisanog Prijedlogom Zakona.

Amandman 2.

Član 7. Prijedloga Zakona se mijenja i sada glasi:

„Član 7. (Izuzeci od zabrane pušenja)

- (1) Pušenje je dozvoljeno za korisnike usluga u službama i odjelima za zaštitu mentalnog zdravlja u zdravstvenim ustanovama, u drugim ustanovama koje pružaju psihosocijalnu rehabilitaciju osobama sa duševnim smetnjama, u ustanovama za palijativnu njegu, ustanovama za njegu starih osoba, kao i u ustanovama namijenjenim za izdržavanje kazne, ako i kada mogu biti uspostavljene posebne prostorije za pušenje odvojene od nepušačke zone.
- (2) Pušenje je dozvoljeno na aerodromu, i to u posebnom prostoru za pušenje.
- (3) Pušenje je dozvoljeno u posebnim, za pušače određenim prostorima za smještaj gostiju u skladu sa propisima o ugostiteljskoj djelatnosti, o čemu u takvim prostorima mora biti istaknuta oznaka o dozvoli pušenja. U objektu u kojemu se isključivo poslužuje piće, vlasnik odnosno korisnik objekta može prostor za posluživanje odrediti pušačkim prostorom, o čemu u tom prostoru mora biti istaknuta oznaka o dozvoli pušenja.
- (4) Odluku o dozvoli pušenja u smislu st. (1), (2) i (3) ovog člana donosi vlasnik, direktor ili drugo odgovorno lice ugostiteljskog objekta, ustanove, odnosno aerodroma. Prilikom donošenja odluke moraju se uzeti u obzir interesi i zdravstvene potrebe nepušača.
- (5) U posebno određenim prostorijama ili ograđenim prostorima za pušenje u prostorima iz st. (1), (2) i (3) ovog člana mora biti osigurana zaštita nepušača od izloženosti duhanskom dimu, putem osiguranja potpune fizičke odvojenosti prostora za pušenje i uz adekvatne ventilacione sisteme. Površina prostora i prostorije za pušenje u odnosu na

veličinu objekta, određuje se pravilnikom ugostiteljskog objekta, ustanove, odnosno aerodroma. U ovim prostorijama zabranjeno je služiti hranu.

- (6) U prostorijama i prostorima za pušenje iz st. (1) , (2) i (3) ovog člana moraju biti postavljena jasno vidljiva upozorenja koja se sastoje od grafičkog znaka dozvole pušenja i teksta koji glasi: „Prostor za pušenje. Pušenje je štetno za vaše zdravlje“.
- (7) Federalni ministar zdravstva (u daljem tekstu: ministar) donosi podzakonski akt kojim se propisuju uslovi za posebne prostore za pušenje u smislu izuzetaka od zabrane pušenja utvrđenih ovim članom.“

Obrazloženje:

Ovim amandmanom (stav 3 koji se dodaje u inicijalni tekst) se dozvoljava pušenje u prostorima za pušenje u kojima se obavlja ugostiteljska djelatnost.

Naime, kako je Predlagač i sam potencirao jedan od osnovnih ciljeva ovog zakona, pored primarnog koji se odnosi na zaštitu javnog zdravlja jeste i usklađivanje domaćeg zakonodavstva sa zakonodavstvom EU.

Obzirom da Direktiva EU 2014/40 ne definiše ovu materiju (zabrana pušenja u zatvorenim javnim prostorima) , kao osnov za usklađivanje Prijedloga Zakona sa zakonodavstvom EU bi trebalo uzeti u obzir **rješenja koja su propisana u zakonima zemalja članica EU**, a koja prilično harmonizovana i na tragu predloženog amandmana.

Tako na primjer Član 26 stav 6 Zakona o ograničavanju uporabe duhanskih i srodnih proizvoda u Republici Hrvatskoj kao izuzetke od zabrane pušenja propisuje:

“(6) *Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članka, pušenje je dopušteno:*

- a) *u posebnim, za pušače određenim prostorima za smještaj gostiju sukladno propisima o ugostiteljskoj djelatnosti, o čemu u takvim prostorima mora biti istaknuta oznaka o dozvoli pušenja*
- b) *u posebnim, za pušače određenim prostorima u psihijatrijskim bolnicama i u posebnim, za pušače određenim prostorima drugih pružatelja zdravstvene odnosno socijalne skrbi duševno bolesnim osobama i u kaznionicama i zatvorima, o čemu u takvim prostorima mora biti istaknuta oznaka o dozvoli pušenja i*
- c) *u prostorima za pušenje u objektima u kojima se obavlja ugostiteljska djelatnost.”*

Ista zakonska rješenja nalazimo i u drugim zemljama članicama EU a kako je navedeno u pregledu niže:

Država članica	Prostor za pušenje u ugostiteljskim objektima	Pravni osnov	Link
Grčka	Da	Član 3 Zakona o zabrani prodaje duhanskih proizvoda maloljetnicima i dodatne implementacijske mjere (SI novine 3730/2008	https://www.tobaccocontrol.org/files/live/Greece/Greece%20-

			%20Protection%20of%20Minors.pdf
Slovenija	Da	Član 39 stav 3 Zakona o ograničenoj upotrebi duhanskih i povezanih proizvoda	http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO6717
Italija	Da	Član 51 Sirchia Law 3/2003	https://www.tobaccocontrol.org/legislation/country/italy/summary
Hrvatska	Da	Član 26 Zakona o ograničenoj upotrebi duhanskih i srodnih proizvoda	https://www.zakon.hr/z/909/Zakon-o-ograni%C4%8Davanju-uporabe-duhanskih-i-srodnih-proizvoda

Dakle, iz gore navedenog je jasno da su zemlje članice EU prihvatile „kompromisno“ rješenje koje sa jedne strane upotpunosti ispunjava primarni cilj zabrane pušenja u zatvorenim javnim prostorima (zaštita nepušača od duhanskog dima) obzirom da će unutar ugostiteljskih objekata biti nepušačke zone koje su fizički odvojene od pušačkih, a sa druge strane se ostavlja mogućnost ugostiteljima da, ukoliko procijene da su prostori za pušače od interesa za održivost djelatnosti, uz ispunjavanje uslova iz stava 8 ovog člana (koje će resorni ministar propisati podzakonskim aktom) prilagode dio prostora koji će biti prostor za pušače.

Osim što je predloženi amandman na tragu rješenja koja su primjenjena u zemljama članicama EU, te osigurava zaštitu nepušača od duhanskog dima u ugostiteljskim objektima, **isti je usklađen i sa zahtjevima udruženja ugostitelja.**

Treba napomenuti da se različitosti unutar EU zakonodavstva odnose isključivo na kriterije koje treba ispunjavati prostor unutar ugostiteljskog objekta a kako bi stekao status „prostora za pušenje“. Ove kriterije bi, a kako je to već predviđeno stavom 8 ovog člana inicijalnog teksta Prijedloga Zakona, propisao resorni ministar podzakonskim aktom.

Iz gore navedenog je jasno da bi svako drugo rješenje bilo suprotno duhu i smislu uvođenja ove vrste zabrane (zaštita nepušača od duhanskog dima) te bi bilo suprotno duhu i smislu samog Prijedloga Zakona (Zakon o **kontroli i ograničenoj** upotrebi duhana, duhanskih i ostalih proizvoda za pušenje) obzirom da predloženo rješenje zadire u domen **neopravdane zabrane** što nije intencija zakona.

Amandman 3.

Član 24 stav 6 Prijedloga Zakona se mijenja i sada glasi:

„(6) Na duhanske proizvode sa svojstvenom aromom zabrane propisane članom 6. ovog zakona primjenjivati će se od roka koji će predložiti Federalna komisija za kontrolu upotrebe duhana, duhanskih i ostalih proizvoda za pušenje, a prema propisima Evropske unije. Prijedlog se dostavlja Vladi Federacije radi prihvatanja, a Parlamentu Federacije radi davanja saglasnosti“

Obrazloženje:

Ovim amandmanom se predupređuje retroaktivna primjena zakona, te dodatno pojašnjava smisao odredbe.

Naime u Prijedlogu Zakona je navedeno da se na „proizvode sa svojstvenom aromom **odredbe ovog zakona primjenjuju od 20. maja 2020.godine**. Nakon isteka tog roka, Federalna komisija za kontrolu upotrebe duhana, duhanskih i ostalih proizvoda za pušenje je ovlaštena da predloži novi rok, a prema propisima Evropske unije. Prijedlog se dostavlja Vladi Federacije radi prihvatanja, a Parlamentu Federacije radi davanja saglasnosti.“

Prije svega terminološki je neispravno koristiti izraz „**odredbe ovog zakona**“ jer će se odredbe ovog zakona primjenjivati i na proizvode sa svojstvenom aromom od dana stupanja na snagu istog (npr. zdravstvena upozorenja, zabrana reklamiranja i sl.). Dakle intencija je da se isključivo zabrana stavljanja na tržište uredi u ovom članu a ne primjena cjelokupnog zakona, a obzirom da je ista (zabrana stavljanja na tržište) propisana članom 8 Prijedloga Zakona neophodno je izvršiti predmetnu korekciju.

Nadalje, kako je gore navedeno, u Prijedlogu Zakona stoji početak primjene 20. maj 2020 godine, te je nakon isteka tog roka Federalna komisija ovlaštena predložiti novi rok početka primjene.

Sastav i ovlaštenja Federalne komisije su propisane članom 29 Prijedloga Zakona, dok je u članu 43 propisano da će **Vlada Federacije imenovati Federalnu komisiju u roku od šest mjeseci od dana početka primjene ovog zakona**.

Dakle, de facto ćemo, na dan početka primjene ovog zakona, bez korekcija predviđenih ovim amandmanom, imati retroaktivnu primjenu ovog člana zakona jer komisija koja je ovlaštena za predlaganje drugog roka neće biti formirana.

Žarko Vujović

